

toliko odličen gospod cesarskega dvora, kakor je nadvojvoda Albreht, gotovo ne bil se podal na Rusko in celó v Petrograd.

Pred cesarjevim odhodom so se imenovali naslednji namestniki cesarski: žl. Widman, dosedaj dvorni svetovalec v Brnu, za vodjo deželne vlade na Kranjskem; baron Pino, dosedaj deželni predsednik v Bukovini, za Tržaško in Istarsko kot ces. namestnik; Alesani, dosedaj dvorni svetovalec v Tridentu, za ces. namestnika v Bukovini.

V Gradcu so zaprli dra. Tavšinskega, vodjo alj prav za prav zapeljivca delalcev; našli so pri njem pisem, iz katerih se vidi, da je imel mreže široko razpeljane. Vsled teh razkrivajočih pisem sta se zaprla še dva kolovodji obrtnijskih družnikov: Wanke in Hochreiter, pri družih pa stanovanja preiskala. Prepovedanih je 8 obrtnijskih društev. — Vse kaže na — skrivne zarote!

Kakor poroča „Tagp.“, je g. Janežič poslansko odložil in bo toraj v breškem okraju nova volitev. Prijatelji, pripravite se! Poiščite poštenega, narodnega moža, če tudi bolj kmečko obleko nosi.

Na Českem nova sijajna zmaga! V Pragi so voljeni z veliko večino glasov staročehi: Klavdy, Pstros, Frič, Polački, Polah in Švarc.

V Karlovcu na Ogerskem imajo zdaj Srbi cerkveno skupščino, da izvolijo patriarha (višega nadškofa), kar se že več let pléte, kër hoče vlada magjarona, liberalni Srbi liberalca, tretji del pa skrbnega dušnega postirja. Sedanji oskrbnik nadškofije, Pakraški škof Gruič, je magjaron, za kterega se bode vlada najbolj potegovala. Ker je pa vsej narodni stranki zopern, utegne dolgega besedovanja in kreganja konec zopet biti, da komisar skupščinarje razžene ter ne bo volitve.

Vnanje države. V toplicah Kissingen na Bavarskem je 20letni mladenič Cullman ustrelil na Bismarka, pa ga le malo v desno roko ranil. Napadnik je kmetiški fant alj kakor se tudi poroča čebrarski družnik iz Magdeburga na Pruskem. To se je Bismarku zdaj že v drugič zgodilo. Prvo krat bilo je dné 6. maja 1866 pred bojem z Avstrijo. Nagib hudodelstva še ni znan, novine lažejo mnogo.

V Rimu je umrl 10. t. m. preč. žl. g. Mérode, nadškof in papežev oskrbnik miloščin. Rojen na Belgijskem je bil še le 54 let star in pa tako bistra glava, da je dalj časa papežev vojni minister bil, in marsikterega vojnega ministra prekosil.

Za poduk in kratek čas.

Naša mladina.

Jabelko ne pada daleč od debla. „Nar. pr.“

Premehki stariši navadno pravijo: Otrok še nima pameti, ko bo večji in pride k pameti, bode že ubogal! — Matere se kratkočasijo s svo-

jimi otroci in tako že v zgodnji mladosti z njimi svojeglavnost izredé. Kar le otrok zahteva, dá se mu; vse se mu prizanaša in pregleduje; sploh nekateri tako ravnaajo, kakor da bi navlašč otroke hoteli spriditi. „Orok je še mlad in majhen, moram mu pustiti njegovo voljo“, pravi nespametna mati. V poznejših letih mu bo tedaj pamet, ubogljivost kar sama po sebi prišla, kali? Dokler bo vladala ta nespametna misel pri materah, tudi otroci ne bodo bolje zrejeni, in šola ne bo mogla pri otroku tega popraviti, kar je pokvarila domača hiša. Najsvojeglavnejši otroci so pa navadno taki, ki nimajo očeta; matere ne morejo ali ne znajo pridobiti si pokorščine in veljave. Po desetkrat zapoveduje, preden otrok enkrat uboga. Kedar pa taka mati otroka kaznuje, smili se ji tolikanj, da ž njim vred joka in obžaluje, da ga je kaznovala; toliko da otroka ne prosi odpuščenja! Nespametna prijenljivost! Tako pride kazen ob vso veljavo. Ali se bomo potem čudili, da taki stariši plešejo, kakor jim otroci godejo. Veliko je mater, ki zamolcé napako otrok očetom, ki se zvečer od opravkov vračajo domu. Dostikrat pa se oče kar nič ne zmeni za odgojo; ako pa kaznuje, potem pa nespametne matere otroke branijo pred očetom, in vpričo otrok imenujejo kazen neopravičeno. Žalostno je, da so taki zakonski, še bolj žalostno pa je videti tako slabo izrejene otroke; taki potem po hišah gospodarijo in stariši so jim v strahu.

Nasprotno pa se pregreše stariši, ki pravijo: Otroku se ne sme nikdar po volji storiti. Otroci se kaznujejo za vsak še tako majhen pregrešek. Taki ne delajo razločka, ali otrok kaj stori iz nevednosti ali iz nagajivosti, za vsako reč je šiba ali post. Osorni pogled, žuganje in strahovanje pripravi otroke že v prvih letih ob vso veselost, ker se bojé palice, s to pa se odgajajo le sužnji. Nekateri stariši se tudi prav radi znebé skerbi za izrejo otrok, in izročajo svoje otroke tujim rokam, ali pa navalé vse cerkvi in šoli. — Nespametne matere se ogibajo svojih otrok, da poslušajo drugod prazne čenče; med tem časom so pa otroci sami, ali izročeni tuji dekli. — Zopet drugi so pa tako nespametni, da se hoté ponašati s svojimi otroci. S podučevanjem poprej začenjajo, preden je otrok zrel za to. — Umetno pospešujejo razvoj dušnih moči pri otrocih, in pred časom se dušne moči uporabijo. To pa škoduje otrokom ne le na pameti, temveč tudi na sreč; otroci od starišev slišijo, da so pametni, da so bogati i. t. d., ošabnost in napuh se zgodaj polasti njihovega srca, to kažejo s tem, da druge zaničujejo; otroke pri 7—8 letih že večje, in v 10. ali 11. letu so že gospodje ali gospodičine. Taki otroci se vedó enako mrzlo in ošabno do starišev, učnikov in predpostavljjenih, kakor do svojih součencev, in z djanjem kažejo, da nobenega ne čislajo in zelo visoko sami sebe cenijo.

Poglejmo sedaj razmerje med družino in šolo. Da se stariši ne zmenijo za šolo in komaj da učenika po imenu poznajo, to bi bil še najmanjši zleg; a to je hudo, da učenika pri njegovem delu ne podpirajo. — Ko bi stariši otrokom zatrjevali, da naj se med potjo lepo vedó, kakor se omikavemu spodobi, ne vem, ali bi bilo še toliko razgrajanja med potjo v šolo in iz šole. — Vpričo otrok se učeniki obdelujejo in čez zobe vlačijo; ako pa učenik še kaznuje, potem je pa ogenj v strehi. — Ako se pa take reči razglasé, je kriv vsega učenik; otroci pa so nedolžni. Kdo se bo potem čudil, da je mladina čedalje bolj spridená, tedaj tudi čedalje bolj surova; neotesanost in surovost prav posebno lepo cvete tam, kjer je srce spačeno in hudobno; otrok, ki učenika ne spoštuje in ne uboga, tudi starišev ne bo spoštoval; v tem pa najdemo ključ do spridenja naše mladine. Kdor se Boga boji, spoštuje tudi stariše, in nad njimi se nauči tudi druge ljudi spoštovati; kjer pa tega ni, razširja se spridenost in spačenost čedalje bolj in le posebne, izvanredne okolnosti obvarujejo posamezne občne spačenosti, recimo naravnost, posebna milost božja in človeku prirojeni čut pobožnosti mladino še spodbuja k pokorščini do Boga in njegovih zapovedi.

Stariši otroke naučé lagati ali zatajevati se, bodi si vedoma ali nevedoma. Neveden otrok ima vse za resnico, kar se mu pripoveduje. Otroci in norci govoré resnico. Gojitelji so pa sami dostikrat krivi neresničnosti pri otrocih, in naj bi raje same sebe tožili, a ne otroke. Koliko je pri gospódi vse na videz? Vpričo drugih se veselé, čudijo, ali so žalostni; ko so pa stariši sami, zve se še le resnica. Koliko se govori v pričo otrok, ko vendar sami vedó, da ni res! Odraščeni otrokom nalašč ali iz šale pripovedujejo neresničnosti; v kratkem se otroci tudi tega naučé, in namesto govoriti resnico — lažejo se. Večkrat stariši otrokom kaj pripovedujejo, in ko otroci to za resnico imajo, pa pravijo stariši, saj je bila to le šala! To si otroci zapomnijo in odkritosrčnost, priprostost se zgubi, namesto nje pa nastopi zvičajnost in lažnjivost.

Otroci pa tudi lažejo iz bojazljivosti; bojé se namreč kazni, in da bi se ji odtegnili, pa lažejo. Modrost tedaj vелеva, otroku, ki svojo krivico spozna, prestopke spregledati, ali vsaj priznati mu nekaj kazni.

Kako da se otroci izrežajo v prebrisane lažnjivce, kaže to-le: Več je gospóških starišev, katerim je olikana priliznjenost ljubša od blage in priproste resnice, in otroci večkrat slišijo praviti, da je vnanja oliká več viedna od kreposti. Vljudnost zahteva, da otrok resnico zamolči in laž govori tako, da se prikupi. Otroke hvalijo, ako druge prav prebrisano nalažejo in si pomagajo z zvičajno in pretkanostjo iz zadrege. — „Ako kdo po meni popraša, pa reci, da me ni doma“, — tako vелеva mati otroku! — Revni stariši

pa otroke doma pridržujejo, in v šolo prišedši so bili prejáni dan vsi bolni in klaverni, se ve, včasih pri zdravem srcu; — da bi zbudili pri rahlih srcih usmiljenje, otroci pripovedujejo grozne reči o svojem domačem uboštvu! — Ko bi hoteli to nadaljevati, ne pridemo do konca in kraja.

(Konec prihodnjič.)

Repatica Coggia.

Repatica „Coggia“ (beri: Kogžija), ki se v tem mesecu na ponočnem nebu med velikim „vozem“ in „severno zvezdo“ vidi, zagledal je 17. apr. t. l. v Marseilu na Francoskem Coggia, po katerem se tudi repatica tako imenuje. Naj posnamemo pri tej priliki nekaj o repaticah sploh iz knjige: „Schoedlerjeva fizika“ II. snopič „astronomija“, ktero je izdala „Matica slovenska“ in iz drugih virov.

Repatice (kometi) sestavljene so iz živjega, zvedi podobnega prednjega konca, jedro imenovanega, in iz svetlega repa, ki je večidel od solnca odbrnjen. Ta rep se pogostoma več milijonov milj dalje od solnca po svetskem prostoru vleče, čez velik del nebeškega obloka. Njih poti kažejo tiste videzne nerednosti, kakor včasih premičnice (planeti) in še večjih, ker jih v navadnem teku motijo celó spremnice (trabanti) poglavitnih premičnic, kar spričuje, da je tvarina repatic veliko tenša od premičnic. Repatice so le po nekoliko dni ali tednov ali mesecev, skoro nikoli pa za dalj časa vidne. Le repatica leta 1811. se je lepo vidila pol leta. Bližej solnca só, hitreje se premikajo in bolj svetijo.

Kaj da je prav za prav rep ali mētlja, kakor ji pravijo tudi Kitajci, ki so prvi že več kot 500 let pred Kristusom repatice poznali, ni še prav znano, kakor ga tudi vsaka repatica nema, nekatere pa po 2, 3 in še več. Zvezdoznanci pravijo, da je plast zraka ali tanke megle, ktera odseva od jedra, je toraj različna, kakor jedro samo, ktero je gostejše ali tenše, toraj tudi svetloba jedra in repa večá ali manjša.

Dozdaj pozna zvezdoznanstvo na tenko nad 200 repatic, manj znanih je nad 500, in skoro vsako leto zapazijo se po 3 nove. Vseh skup si domnevajo zvezdoznanci več tisoč milijonov! Zračnil se je pri nekterih tudi čas, v katerem bi se na svojem teku na naši strani zemlje zopet prikazati imele, pa se niso vselej. Ta nerednost dovedla je učenjake že zdavno do tega, da kometi nič druga niso kakor združene kepice onih delov, ki se kažejo v kolobarju meteorov ali spodnebnikov, ki so utrinkom čisto podobni v tem, da se nenadoma zažgó, in naglo zginejo.

O repati zvezdi „koggia“ je še omeniti, da bode okoli 20. julija zemlji najbližje v svojem teku prišla, ter bo iz zemlje do nje le kakih 6 milijonov milj daljave, pri nas je pa viditi več ne bo, ampak k večjemu še do večera 17. t. m. Če-

ravno manj znane so vendar tudi repatice — zvezde, nebeske prikazni, ki ničesar druga ne pomenjajo kakor to, da so dela božja neizmerne modrosti!

Razne stvari.

(Kaznovanje s šibo v šoli.) Kakor na Korškem se je tudi na Predarliskem daniti začelo pedagogom, da brez šibe v šoli nič ni. Skupščina učiteljskega društva v Bludencu je namreč resolucijo sprejela, da se večji pregreški pri otrocih kakor: potuhnjena lažnjivost, trina, tepeži, kradenje itd. zopet s šibo kaznujejo. Kar je vsemu sveta znano, postaja toraj tudi tem gospodom jasno, da se namreč pri nepremišljeni, srboriti mladeži z npravnimi nagibi ne pride vselej do cilja. Pameten učitelj itak po šibi ne segne, ako še lepa beseda, očetovski opomin kaj zda. Sicer si pa že dozda mnogi učitelji niso mogli drugače pomagati, kakor da je — kljubu prepovedi — šiba v šoli pela.

(Razsajalec.) Po Pohorju se klati neki urar L. K., ki menda hoče kmetom pokazati, kako da rokodelci po mestih znajo. Nekaj časa dela in se blini poštenega, gre celó ob nedeljah in praznikih v cerkev in še na glas moli. Ko pa denarja dobi, pijančeva in vinjen kolne in grdo govori, da ga je grôza poslušati, zoper Boga samega, zoper duhovnike in vse, kar je ljudem sveto, ter je v pohujšanje vsej okolici, kamor hudournik pride. Varujte se ga!

(Misijon) se je obhajal pri sv. Kunegundi na Pohorju, (v Konjiški dekaniji že peti) od 2.—9. julija. Po vsem Slovenskem dobro znani č. o. Jarež Valjavec iz družbe Jezusove ga je vodil. Bog mu povrni nja trud!

(Iz Jelšan v Istriji) se nam poroča naslednja zgodbica, ki spričuje žalostno resnico, da je povsod grdi nevošljivcev. Sin poštarja g. Udo- viča gre s poštnim vozom na postajo Sapiance. Bila je silna vročina in toraj ne dene kobile v hlev nego jo priveže k vozu na dvorišču ter ji lepo postreže. Potem gre na kolodvor, da sprejme poštne stvari na večer ob 9. uri, ko pride vlak iz iz sv. Petra in ob 6. uri zjutro iz Reke. Ko pride nazaj ter hoče zapreči, najde kobilu hudo ranjeno. Neki tepec ji prereže na levi strani gobec do zobov 2¹/₂ palca na dolgo. Toda naj si zapomni: „Nič ni tako skrito, da ne bi bilo kedaj očitno.“

(Pol. narodno gospodarko društvo pri sv. Lovrencu) v slov. gor. ima 19. julija t. l. popoldne ob 4. uri občni zbor; vsi udi in prijatelji našega društva so uljudno povabljeni. Odbor.

(Umrl) je v Mariboru na mnogo strani znani kamnosek in stavbar g. Stihel, kateri je v blagem spominu vsem, ki so imeli z njim kaj opraviti. Vzlasti pri cerkvenih stavbah je blagi mož bolj na stvar kakor na denar gledal. Pri popravi ka-

pele sv. Frančiška v Mariboru, daroval je blagodušno vse, kar je iz kamena. Naj slovenski poštenjak v miru počiva!

Udom „Slov. Matice.“ Podpisani opominjam, da še imam nekoliko „Matičinih“ knjig od l. 1871, 1872/73 udom za oddati, drugih pa, ki so na ime že umirih udov, za prodati. Naj se toraj udje in oni, ki želé knjig kupiti, nemudoma pri meni zglasijo, sicer pošljem knjige „matici“ nazaj. — Kdor želi „matici“ pristopiti, naj se urno pri meni zglasi, da bode nja ime že v letošnjem letopisu tiskano.

Ob enem naznanjam, da se dobi pri meni tudi drugih knjižic, posebno za mladenče, ktere k vojakom kličejo.

Lovro Stepišnik
v Slov. Bisurici.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru	V Ptuj	V Celju	V Varaž- dinu
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Pšenice vagan	6 90	6 75	7 —	6 85
Rži	5 20	5 —	4 —	3 —
Ječmena	4 —	3 —	4 —	3 —
Ovsa	3 60	3 50	2 40	2 80
Turšice (koruze) vagan	5 30	4 80	5 —	4 50
Ajde	4 30	4 50	5 60	4 90
Prosa	5 —	5 70	5 60	—
Krompirja	3 —	2 50	2 —	1 80
Sena cent	1 50	1 80	1 —	1 30
Slame (v šopkih)	1 20	1 50	— 80	1 40
„ za steljo	— 80	1 —	— 60	— 90
Govedine funt	— 28	— 30	— 28	— 24
Teletine	— 28	— 26	— 28	— 24
Svinjetine	— 31	— 30	— 44	— 34
Slanine	— 44	— 38	— 44	— 40

Loterijske številke:

V Gradcu 11. julija 1874: 68 23 63 46 35.

Prihodnje srečkanje: 25. julija.

1—3

Ponudba travnika.

Travnik, ki meri 27 oralov, na katerega se da voda napeljati, ležeč blizu železniške postaje na Račjem (Kranichsfeld), je na prodaj ali ves ali pa na kosce.

Več se izve v grajšini na Račjem.

Razpis služeb.

1—2

Na dvorazrednih ljudskih šolah pri sv. Križu in Malinedelji se razpisujejo podučiteljske službe, in na 4razredni ljudski šoli v Ljutomeru služba podučitelja ali podučiteljice; prvi dve službi s postavno plačo po IV. plačilni vrsti in s prostim stanovanjem, zadnja po II. plačilni vrsti.

Prosilci, popolnoma zmožni nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisanju, naj položijo prošnje do konca avgusta t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Okrajno šolsko svetovalstvo

v Lutomeru dne 7. jul. 1874.